

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีวิธีการศึกษาวิจัย ดังนี้

วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งแบ่งการศึกษออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การศึกษาจากเอกสาร (Document Study) โดยทำการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ เช่น หนังสือ วารสาร เอกสารทางวิชาการ บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการศึกษาให้สมบูรณ์
2. การศึกษาภาคสนาม (Field Study) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจำนวน 1 ฉบับและนำแบบสอบถามไปหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการนำมาใช้กับกลุ่มประชากรที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประจำวงชั้นที่ 1-2) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเชียงรายเขต 1-4 กระทรวงศึกษาธิการ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนวงชั้นที่ 1 และวงชั้นที่ 2 ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรมศึกษาโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดเชียงราย 29 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเชียงราย กระทรวงศึกษาธิการ (ที่มา: 10 มิถุนายน 2549 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย กระทรวงศึกษาธิการ) โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้บริหารในสถานศึกษา คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ รวมไปถึงผู้ช่วยฝ่ายต่าง ๆ ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย กระทรวงศึกษาธิการ จำนวนทั้งหมด 42 คน

2. ครูผู้สอน ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเชียงราย กระทรวงศึกษาธิการ จำนวนประชากรครูทั้งหมด 459 คน

กลุ่มตัวอย่าง ในกลุ่มของครูผู้สอนใช้เกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างมีค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ตามตารางของ Darwin Hendel (1977) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 209 คน

เครื่องมือในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 1 ชุด ซึ่งจัดทำขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูลและทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารและผลงานที่เกี่ยวข้อง

แบบสอบถามสำหรับประชากรและกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเชียงราย กระทรวงศึกษาธิการ แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ ซึ่งมีทั้งที่เป็นข้อมูลทั่วไป (5 ข้อ) ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม (3 ข้อ) ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และแบบเติมคำตอบ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 6 ข้อ ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

- 1 หมายถึง ใช่
- 0 หมายถึง ไม่ใช่

ข้อที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนร่วมที่จัดให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 ข้อ ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

- 1 หมายถึง ใช่
- 0 หมายถึง ไม่ใช่

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 28 ข้อ ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 4 ระดับ พร้อมกำหนดค่าระดับคะแนนไว้เพื่อการวิเคราะห์ ดังนี้

4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	ค่อนข้างเห็นด้วย
2	หมายถึง	ไม่ค่อยเห็นด้วย
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยเลย

ส่วนที่ 4 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 23 ข้อ ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 4 ระดับ พร้อมกำหนดค่าระดับคะแนนไว้เพื่อการวิเคราะห์ ดังนี้

4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	ค่อนข้างเห็นด้วย
2	หมายถึง	ไม่ค่อยเห็นด้วย
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยเลย

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 ข้อ ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบเติมคำตอบ ข้อที่ 1 ข้อเสนอแนะด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ข้อที่ 2 ข้อเสนอแนะด้านครูผู้สอน ข้อที่ 3 ข้อเสนอแนะด้านวัสดุอุปกรณ์ ข้อที่ 4 ข้อเสนอแนะด้านงบประมาณ ข้อที่ 5 ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบเครื่องมือ มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ พิจารณาความครอบคลุมประเด็นของเนื้อหาที่จะศึกษารวมทั้งการตรวจสอบภาษาที่ใช้ หลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. การทดสอบเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปทดสอบก่อนเก็บข้อมูลจริง (Try out) กับครูในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 28 คน แล้วนำแบบสอบถามทั้งฉบับหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.742 จากนั้นได้ปรับปรุงแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามลงเก็บข้อมูลจริง ซึ่งสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) มีดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_x^2} \right]$$

α	คือ สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
n	คือ จำนวนข้อในแบบสอบถาม
s_i^2	คือ ความแปรปรวนของแต่ละข้อ
s_x^2	คือ ความแปรปรวนของคะแนนจากแบบสอบถามทั้งฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษามีขั้นตอนและวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเชียงราย เขต 1-4 กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเชียงรายเขต 1-4 อนุญาตและออกหนังสือแจ้งไปยังผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1-4 เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมกับนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ไปให้สถานศึกษาดังกล่าวด้วย
2. ติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเชียงรายเขต 1-4 เพื่อบันทึกวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เก็บข้อมูลด้วยตนเองและดำเนินการเก็บข้อมูล 251 ชุด กระจายตามจำนวนครูในสถานศึกษาแต่ละแห่ง ทั้งหมด 29 สถานศึกษา

4. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล ดำเนินการจัดระเบียบ ลงรหัส และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งใช้วิธีวัดค่าสถิติในการศึกษา ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอเป็นตารางและแผนภาพประกอบคำบรรยาย
2. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบโดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 ประชากร หรือการหาค่าที (t – test) แล้วนำเสนอเป็นตารางและแผนภาพประกอบคำบรรยาย

การนำเสนอผลการศึกษา

ผู้ศึกษานำเสนอผลการศึกษาด้วยการบรรยายประกอบข้อมูลในรูปแบบตารางสถิติและแผนภาพ